

wa rola dzieci w opiece nad niesprawnymi rodzicami, obca kulturze niemieckiej. Obraz społeczeństwa niemieckiego przedstawiony przez Loring Sittler z *Generali Stiftung* cechował się odmienną specyfiką. Ludzie starsi w Niemczech dłużej pozostawali aktywni, ceniąc własną niezależność i nie oczekując pomocy rodziny. Prezentowane dane różniły się znacząco w zależności od miejsca zamieszkania (miasto-wieś, Niemcy Zachodnie – Wschodnie) ukazując jednak ciągle stosunkowo wysoki poziom zadowolenia społecznego. Niemieckich seniorów charakteryzowała bardzo dobra sytuacja materialna pozwalająca na samodzielność. W ostatnich trzech dekadach wzrost dochodów ludzi starszych (po 65. roku życia) następował szybciej niż ich młodszej generacji.

Kolejne części spotkania opatrzone były komentarzami zaproszonych naukowców, m.in. prof. Beaty Halickiej i dr Krzysztofa Wojciechowskiego. Podczas dyskusji stawiano pytania o zaangażowanie obywatelskie migrantów, wzrost poparcia dla skrajnej prawicy wraz z otwarciem rynku niemieckiego dla Polaków w niektórych wschodnich krajach federacji, różnice w systemach emerytalnych poszczególnych krajów Europy. Zaproszeni goście odpowiadali chętnie, dzieląc się swą wiedzą z obszarów politologii, socjologii, historii, ekonomii i medycyny. W kontekście przedstawionych referatów można było zaobserwować panujący wśród naukowców optymizm. Nieuchronne zmiany postrzegano w kategoriach szans nie zaś zagrożeń, a zachodzącą na naszych oczach ewolucję kulturową traktowano jako możliwość uformowania nowych modeli zachowań odpowiadających wyzwaniom współczesności.

Izabela Głowacka

NOWE ZJAWISKA W GOSPODARCE NIEMIEC ORAZ POLSKO-NIEMIECKICH STOSUNKACH GOSPODARCZYCH

Konferencja naukowa „Nowe zjawiska w gospodarce Niemiec i polsko-niemieckich stosunkach gospodarczych” odbyła się w dniu 24 października 2013 r. w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Została zorganizowana przez Zakład Badań na Gospodarkę Niemiecką Instytutu Gospodarki Światowej oraz obchodzące w tym roku XX-lecie istnienia Polsko-Niemieckie Forum Akademickie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. Patronat nad konferencją objęło Ministerstwo Gospodarki, a jej partnerami była firma doradcza Deloitte Sp. z o.o., Polsko-Niemiecka Izba Przemysłowo-Handlowa oraz Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (*DAAD*). Głównym celem spotkania było przedstawienie oraz przedyskutowanie nowych zjawisk w gospodarce niemieckiej i polsko-niemieckich stosunkach gospodarczych, integracja środowiska zajmującego się problematyką gospodarki niemieckiej oraz wymiana doświadczeń z polsko-niemieckiej współpracy gospodarczej. Uczestnikami konferencji byli przedstawiciele środowisk akademickich, instytucji publicznych, biznesu oraz studenci i absolwenci Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego.

Konferencja przybrała formę dwóch paneli dyskusyjnych. Podczas otwarcia przemawiali m.in.: prof. Marek Gruszczyński, prorektor Szkoły Głównej Handlowej, dr Jerzy Witold Pietrewicz, wiceminister gospodarki i sekretarz stanu, Rudiger Freiherr von Fritsch,

ambasador Republiki Federalnej Niemiec w Polsce, prof. Daniel Schunk, koordynator projektu Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego z Uniwersytetu w Mainz, dr Peter Hiller, kierownik placówki DAAD w Warszawie, Michael Kern, dyrektor Polsko-Niemieckiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Warszawie, dr Ewa Sońta-Drażkowska, adiunkt Szkoły Głównej Handlowej oraz współpracownik firmy doradczej Deloitte, prof. Józef Olszyński, kierownik Polsko-Niemieckiego Forum Akademickiego w Szkole Głównej Handlowej i kierownik Zakładu Badań nad Gospodarką Niemiecką.

Moderatorem pierwszego panelu był prof. Daniel Schunk z Uniwersytetu w Mainz. Otworzyła go prezentacja prof. Jurgena Wandela z Zakładu Badań nad Gospodarką Niemiecką Szkoły Głównej Handlowej zatytułowana „Aktualne wyzwania gospodarki niemieckiej”, w której omówiono obecne wskaźniki ekonomiczne oraz rynku pracy, trendy w polityce gospodarczej, szczególną rolę Niemiec w łagodzeniu kryzysu finansowego w Unii Europejskiej oraz kierunki przyszłego rozwoju gospodarki niemieckiej. Dr Marta Götz z Instytutu Zachodniego w Poznaniu przedstawiła prezentację „Dominujące wątki niemieckiego dyskursu o kryzysie i przyszłości strefy euro”. Autorka dokonała przeglądu najnowszych doniesień prasowych i literatury dotyczącej roli Niemiec w kontekście kryzysu oraz roli Niemiec w kształtowaniu przyszłości Unii Europejskiej. Niemiecki dyskurs koncentruje się obecnie wokół reform strukturalnych i odbudowy konkurencyjności, jednocześnie aktywnie zmierza do kształtowania nowych struktur i rozwiązań dla strefy euro. Dr Hubertus Bardt z Instytutu Gospodarki Niemieckiej w Kolonii zaprezentował temat „Przełom energetyczny bez konkurencji?” Omówił historię liberalizacji rynku energii w Niemczech, obecną sytuację oraz plany związane z zastąpieniem tradycyjnych źródeł energii przez odnawialne. Ukazał m.in. dylematy związane z wysokimi kosztami energii na rynku niemieckim oraz alternatywy dla przyszłych rozwiązań. W kolejnym wystąpieniu prof. Tomasz Budnikowski z Instytutu Zachodniego w Poznaniu przedstawił prezentację na temat „Niemiecki rynek pracy w okresie kryzysu gospodarczego 2008-2010”. Omówił w niej mechanizmy wprowadzone przez Niemcy na rynku pracy w ramach reformy Hartza, ich wpływ na ograniczanie stopy bezrobocia oraz zilustrował czynniki wpływające na powodzenie tych reform. Temat strukturalnych i jakościowych trendów rozwojowych w ramach nakładów gospodarki niemieckiej w sektorze badań i rozwoju omówił prof. Piotr Kalka z Wyższej Szkoły Finansów i Informatyki w Łodzi. Pierwszy panel konferencji zakończyła prezentacja prof. Ilony Romiszewskiej z Instytutu Zachodniego w Poznaniu pt. „Tendencje w handlu zagranicznym i bezpośrednich inwestycjach zagranicznych Niemiec po roku 2007 (ze szczególnym uwzględnieniem stosunków z państwami azjatyckimi)”.

Drugą częścią konferencji zatytułowaną „Nowe zjawiska w polsko-niemieckich stosunkach gospodarczych” kierował prof. Adam Budnikowski ze Szkoły Głównej Handlowej. Jako pierwszy wystąpił prof. Uwe Vollmer z Uniwersytetu w Lipsku, który omówił sposoby reagowania na kryzys zadłużenia publicznego krajów strefy euro w ramach polityki pieniężnej i finansowej. Referent podkreślił konsekwencje dla krajów członkowskich, w tym Polski oraz dla krajów znajdujących się poza strefą euro. Kolejną prelegentką była Anna Kosior z Narodowego Banku Polskiego, która podjęła temat wpływu kryzysu zadłużeniowego w strefie euro na region Europy Środkowo-Wschodniej z punktu widzenia polskiej gospodarki. Z kolei dr Piotr Misztal z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach przedstawił rozwój polsko-niemieckiego handlu zagranicznego w latach 1995-2012. Temat ten znalazł swą kontynuację w następnym referacie, dotyczącym polskich inwestycji

bezpośrednich w Niemczech oraz niemieckich w Polsce, którego autorami byli prof. Przemysław Deszczyński oraz Dorota Bogdańska-Czyrnek z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. Drugi panel konferencji zamknęło wystąpienie Christopha Grevinga, szefa regionalnej praktyki *Deloitte Consulting*, który przygotował prezentację najnowszych trendów w obszarze usług biznesowych w polsko-niemieckich relacjach gospodarczych. Dotyczyła ona tworzenia centrów usług wspólnych i *outsourcingu* funkcji biznesowych w krajach Europy Centralnej i Wschodniej. Przedyskutowane zostały motywy podejmowania działań związanych z *outsourcingiem* i centralizacją usług biznesowych oraz kwestie atrakcyjności lokalizacji biznesowej.

Konferencję podsumował prof. Józef Olszyński, dziękując wszystkim uczestnikom za przybycie oraz opracowanie materiałów naukowych. Planowane jest wydanie publikacji książkowej zawierającej artykuły zgłoszone na konferencję.

Ewa Sońta-Drażkowska

SESJA O ŻYCIU I DZIAŁALNOŚCI ARCYBISKUPA JERZEGO STROBY

„Arcybiskupi poznańscy doby PRL” to tytuł cyklu organizowanych w Poznaniu sesji naukowych. Kolejna jego odsłona, poświęcona arcybiskupowi Jerzemu Strobie, który sprawował rządy w archidiecezji w okresie 1978-1996 odbyła się 30 listopada 2013 r. w poznańskim Muzeum Archidiecezjalnym. Organizatorom konferencji, którymi były cztery instytucje: Kuria Metropolitalna, Oddział Poznański Instytutu Pamięci Narodowej, Muzeum Archidiecezjalne i Archiwum Archidiecezjalne, udało się zaprosić referentów bardzo kompetentnie przedstawiających aktywność arcybiskupa Stroby na różnych etapach jego życia. Po otwarciu sesji przez arcybiskupa Stanisława Gądeckiego zabrał głos ks. prof. dr hab. Jerzy Myszor z Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach. W ciekawym wystąpieniu przedstawił młodość Jerzego Stroby. Z dużą uwagą słuchaczy spotkało się m.in. zaprezentowanie zachowanych entuzjastycznych opinii, jakie kandydatowi na studia teologiczne wystawili jego katecheci. W rok po rozpoczęciu przez Jerzego Strobę studiów na Uniwersytecie Jagiellońskim wybuchła wojna, co spowodowało, że wraz z innymi kolegami z diecezji wrocławskiej kontynuował naukę w prowincjonalnej Widnawie. Większość przedmiotów wykładano tam po łacinie, niemiecku, a tylko niektóre po polsku. W obawie przed wciągnięciem kleryków do *Wehrmachtu* biskupi podjęli decyzję o przyspieszeniu święceń kapłańskich. Udzielił ich kardynał Bertram w katedrze wrocławskiej. Po wojnie ks. Jerzy Stroba pracował w różnych parafiach Górnego Śląska. W tym czasie rozpoczął, pod kierunkiem ks. prof. Różyckiego, przygotowywanie rozprawy doktorskiej, oraz podjął stałą współpracę z „Gościem Niedzielnym”. W latach 1955-1958 był rektorem śląskiego seminarium duchownego z siedzibą w Krakowie. Nieco światła na ten okres działalności ks. Stroby rzucił, występujący jako ostatni referent, ks. arcybiskup Damian Zimoń, emerytowany metropolita katowicki. W latach 1955-1957 był on – jak zauważył – studentem śląskiego seminarium. Przez całe lata kapłańskiej posługi starał się pamiętać o wskazaniu swego rektora,